

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exercitia Spiritualia Ad Mentem Et Normam D. Ignatii

Conscripta & Adaptata Usui Personarum Ecclesiasticarum Pro sacra solitudine singulis annis ineunda, & in octo vel decem dies protrahenda

Maffei, Pietro Antonio

Augsburg ; Regensburg, 1740

VD18 80488137

Historia prima Pro Meditatione prima De ultimo fine hominis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60293](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60293)

Sacrorum Exercitiorum

PARS II.

Complectens selectas historias Medita-
tionibus cujusvis dici respondentes

Historia prima

*Pro prima meditatione de ulti-
mo fine hominis.*

Hominis animam immortalem, & non
ad hunc finem creatam esse, ut bonis
transitoriis, & caducis hujus vitæ, sed ut
æternis, & immarcescibilibus alterius &
melioris vitæ, siquidem per obsequia DEO
fideliter præstita id meritis fuerit, fruatur,
docet non solum ab ipsa natura nobis insi-
tum rationis lumen, sed tam Physicis, quam
moralibus argumentis solidè demonstratur:
hinc nullam unquam, aut uspiam reperire
fuit gentem cujuscunque sectæ vel religio-
nis, quæ alterius, & contrariæ in hoc fue-
rit opinionis. Hinc profluxit communis
illa Philosophorum etiam gentilium, quin
& Poëtarum doctrina, post exactam præ-

(A 2)

sen-

sentem vitam mortalem, impiorum animas in inferno torquendas, justorum verò æternis præmiis ob sua laudabilia & heroica facinora, dum viverent, præstita, in campis Elisiis afficiendas esse. Authentica horum testimonia coacervata leges apud Platonem in suo *Phadone*; apud Ciceronem l. 1. *questionum Tusculanarum*; apud Origenem l. 7. *contra Celsum*; apud Tertullianum c. 50. *de anima*, apud Raynaudum *Quæst. 4. de Philosophia naturali*.

Verùm, etiamsi hic deficeret ratio naturalis, hunc defectum tamen abundè suppleret fides, veritatem hanc non uno in loco clarè docens: sic in libro *Sapientiæ* in c. 7. legitur: *Justi in perpetuum vivent*. Sic Christus apud Matthæum c. 20. his verbis nos hortatur: *Nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere*. Apud Ecclesiasten c. 12. invenies hoc effatum: *Ibit homo in domum æternitatis suæ*. Ruminata, & perpende verbum suæ: nam facile deprehendes, hoc verbulo clarè denotari, immortalitatem non esse donum gratuitò à Deo concessum animæ, sed dotem, ac prærogativam animæ rationali debitam, & innatam.

Non defuere tamen, qui præposterè & temerariè philosophandò, sive ratiocinandò, ut Concilium Lateranense sub Leone X. celebratum sess. 4. loquitur, qui immortalitatem animæ in dubium trahere, imò hanc

hanc ex natura sua mortalem esse, sunt ausi
asserere, ab illo ipso Concilio fulminati,
& condemnati. Ex horum grege erat juve-
nis ille Leontius nomine; cujus funestum
exitum narrat Paulus Zehentner in *Promon-
torio mala spei l. 2. quest. 11.*

Hic pessimè educatus, & sinistris dog-
matibus de immortalitate animæ ab ipsa us-
que pueritia imbutus, sibi met persuadere
volebat aniles nœnias, & meras fabulas à
sacris Oratoribus confictas ad frænandam,
& cohibendam plebem, esse omnia, quæ
de futura, & æterna vita dicuntur: homi-
nibus non inesse melioris aut præstantioris
notæ animas, quàm brutis insint, tam pa-
rum immortales, & creatas ad perennem
beatitudinem quàm istas. Confundebat
inter se meritum, & præmium, culpam,
& pœnam, asserens, virtutem esse sufficiens
præmium sui ipsius, & è contrario vitium
suffICIENTER puniri per se ipsum, & esse pœ-
nam sui ipsius.

Bellè profectò! præmium dignum vir-
tutis sit labor & difficultas, quæ in exercitio
cujusvis virtutis occurrit, & quidem eò
major, quò altior & generosior est ipsa vir-
tus, naturam non recreans, quod præmio
proprium est, sed crucians; & pœna sit vi-
tium, quod naturam non cruciat, aut affli-
git, licet hoc pœnæ, ut pœna sit, pro-
prium sit; sed mulcet, & summopere dele-
ctat. Quis ille erit legislator, qui pœnam

furibus propter furta commissa infligendam, nullam statuatur aliam, quam ipsa furta, sicariis & homicidis ad castiganda homicidia, nil aliud quam ipsa homicidia?

His suis sinistris animi sensis, depravatisque doctrinis adjungebat, præmium justorum abundans esse pacem & tranquillitatem animi, pœnam verò sceleratorum, inquietum animi remorsum, non animadvertens, hoc suæ doctrinæ jactô fundamentô totam suam machinam & turrim babilonicam funditus everti; nam hæc ipsa animi pax, & tranquillitas ut sit solida & stabilis, quæ animam satiet, & præmiî naturam induat, denotare, & præviè promittere debet beatitatem aliquam futuram post fata perennem, & imperturbabilem; pariter remorsus ac vultur ille semper edax non aliter terret, & torquet animum, ac pœna fit, nisi minitandô, & ob oculos ponendô supplicium post mortem impiis decretum, & certò imminens: Nec infrequens est, ut justî, dum vivunt, post omnes suas justitias, & bona opera, mordacibus exagitati scrupulis, nullâ unquam fruantur animi pace, & tranquillitate; & è contrario scelerati accumulorum scelerum ingenti mole non rarò remorsum opprimunt, in cauteriatis suis conscientiis omnem sensum extinguunt, & cùm in profundum venerint, contemnunt.

Tandem cū perversus, & in malo obstinatus juvenis, pressus his argumentis nullam aliam evadendi viam sibi patere adverteret, indulgit animæ aliquam immortalitatem, sed extrinsecam, & moralem duntaxat, quæ consisteret in perenni Posterorum memoria ac reminiscencia, qui justorum virtutes, præclara cedro, ære, & marmore digna facta, & heroica facinora semper justis, & dignis laudibus essent celebraturi; sceleratorum verò acta detestanda, & abominanda debitis vituperiis essent execraturi. Sed & sic in novos laqueos & pediculas incautè se induit, non advertens, ut alia taceam, sic præstantissimos, præmiò dignissimos, omnèsque illos virtutum actus sine omni, etiam minima remuneratione transituros, ac sepeliendos esse, qui secreto & in abscondito, solo Deo teste exercentur; illa verò probra, scelera enormia, plurima & maxima, quæ ob ipsam suam enormitatem, & horrendam turpitudinem scelerati studiosè hominum oculis, ac luci subducunt, & densis noctium tenebris sepeliunt, ab omni supplicio immunia, & prorsus impunita mansura.

Quis unquam Principum censuit, præclare gesta suorum subditorum, qui præ aliis de se bene mereri studuerunt, se liberaliter remuneratum fuisse, postquam ipsos immensis, sed nudis, & inanibus laudum encomiis cumulavit; perfidorum verò,

rò, proditorum, rebellium, & læsa
Majestatis reorum crimina se dignè, & de-
bita severitate castigasse, postquam ipsos
saris acerbè vituperasset, & increpuiisset? a-
mabo, quod præmium, quæ pœna, quæ re-
muneratio, quæ castigatio æqua sit laus, vel
vituperatio cæcæ plebis, quæ toties decipi-
tur, vitium virtutem, cui confine, & affine
est, reputat, & vituperanda laudat, lau-
danda verò vituperat?

Verùm hæc, & his similia nullius erant
ponderis apud Leontium: aërem verbera-
bant: ibat, quâ cœperat viâ; clauserat o-
culos Divinæ luci, quæ sola ipsi suos errores
detegere, & à lata perditionis via abstra-
ctum in viam veritatis, ac salutis, in ar-
ctam justitiæ semitam reducere poterat: te-
nuis tamen adhuc radius subobscuræ lucis
aliquid affundebat, quæ tamen ad abster-
gendam omnem animo Leontii caliginem,
eumque ad saniora revocandum non suffi-
ciebat: hærebat itaque dubius ac perplexus
inter verum ac falsum.

Tetricas has cogitationes, & animi lu-
ctas dissipaturus Leontius opiparum instrui
curavit convivium, ad quod complures
nobilissimos hospites sibi vel sanguine, vel
amicitiâ junctos, & stemmate pares invita-
verat; ut verò famem obsonaret, & ore-
xin excitaret, solo stipatus famulo deam-
bulatum excurrit: in itinere transeundum
erat per cœmeterium, in quo calvariam te-
me-

merè ibi jacentem conspicatus, rediit ad sua iterum dubia de fidei nostræ dogmatibus, omnium maximè de immortalitate animæ: dum igitur hac cogitatione defixus, has tristes humani capitis attentè contemplatur reliquias, fierine possit, secum ait, ut hoc cranium iterum suo trunco uniatur, & cum hoc denuo reviviscat? ut anima illa, quæ hoc corpus olim jam incoluit, & animavit, de qua nemo scit, ubi terrarum, in quo mundi angulo delitescat, iterum ad hoc suum jam vastatum domicilium revertatur, & in hoc illum ipsum, quem prius, dominatum exerceat? Dic exsucca, arida, & ossæa massa, quid novi mihi narras de anima olim tui incola, & arcto connexâ vinculo? Vivitne adhuc, vel dudû in tenuem evanuit auram, nonsecus, quàm animæ morientium bestiarum? heustu; te & animam tuâ tecum invito ad hodiernû meum convivium, ut mihi certa dubia, certos scrupulos molestos, quos de immortalitate animæ jam diu sentio, eximas, & quidem hac conditione, ut si tua domina, sive anima hac mea invitatione neglectâ, ad mensam meam non comparuerit, persuasissimum mihi sit, eam fuisse extinctam, & tui instar, omnis vitæ expertem, nec aliter evanuisse, quàm tenuis vapor disparet in aëre, & tu in minutissimos pulveres diffluens, brevi disparitura sis. His dictis illiso calce calvariam contemptim protrudens, cœptam deambulationem prosequitur.

Domum redux, paratis jam omnibus, lætus & hilaris cum gratissimis hospitibus mensæ accumbit. Inter jocos, & sales mensales etiam sermo incidit de incertitudine bonorum futurorum: hic enim verò faciendam suam desiderari non permisit Leontius, publice contestatus, se non solum de his vehementer dubitare, verum etiam credere præter hanc mensam, & hujus delicias non alium superesse paradysum, aut futura gaudia.

Sermonem interruptit vehementior & concitator ad palatii portam pulsatio. Accurrit famulus, exploraturus, quis tanta vitam audacter, & importunè pulset: redit pallidus, & totis artubus contremiscens, parèmq; tremorem, horrorem ac timorem convivis omnibus incutit, ipsi etiam Leontio, narrans tremula voce, & titubante lingua, ad fores adesse spectrum horribile, larvam avernalem, vivum sceleton, vel potius ipsam mortem, ac petere patrisfamilias domini Leontii alloquium.

Hic resumptis tantisper animis, intrepidum se simulans, mandat famulo, eat, nuntiet crudo & importuno interpellatori, se neminem in suam admittere præsentiam, qui priùs non edixerit, quis, & unde sit; quid me velit; quod ejus nomen? paret famulus, quamvis reluctans & invitus: refert responsum, se unum esse ex invitatis & quidem speciatim ab ipsomet Leontio conviva-

vivatore dum hodie manè per cœmeterium transiret; præcipuam verò adventûs sui causam esse, ut ad propositum sibi ibidem dubium, desideratam & certam responsionem, atque elucidationem afferat.

Jam non poterat Leontius cohibere amplius suppressum hæctenus timorem, ac terrorem, optimè memor factæ paulò antè invitationis, narrando convivis, quid in cœmeterio contigerit, consilium & auxilium ab ipsis in arena postulans. Unanimi cōsensu conclusū fuit, rediret jam animosior famulus, nuntiaret, Leontium ingentes habere & agere gratias animæ illi pro incredibili favore, quòd ex altero usque orbe huc advolârit: non opus esse alia responsione, aut elucidatione, cum solus ejus adventus omne sibi dubium jam exemisset; rediret proin, unde venerat, bonis avibus, & sineret se cum suis convivis, non perturbatâ mensali quiete, paratas epulas, quibus ipse non indigere, nec frui posset, absumere. Interea pessulis, vectibus, & aliis repagulis occludebantur, & obstruebantur omnes aditus portæ, quin & fenestræ domûs, ac triclinii, ne hospes hic peregrinus suâ præsentia communem funestaret lætitiâ.

Dum servi & reliqui domestici omnes junctis viribus mandato labori incumbunt, in convivali aula, unde unde demum ingressus, jam præsens adstat hospes offensus, &

&

& sine ulteriore mora Leontii se jungens lateri, mensæ assidet, reliquos misso timore bene sperare jubet, ajens, se à DEO huc adesse jussum, ut Leontium suum dedoceat errorem: ad quem conversus ita intonat: audi Leonti, qui fidei orthodoxæ dogmatibus omnem fidem abnegas, eaque inter Poëtarum ingeniosa commenta, ac fabellas doctas numeras, scito, animam in altera post istam vita, vivere semper immortalem, & post latam à Divino judice sententiam decretoriam, juxta merita sua vel præmiis afficiendam, vel juxta demerita, & scelera sua poënis æternis castigandam: tutò credere mihi poteris; sum enim patruus tuus, tu verò meus nepos: verùm infelices ambo, nam ego longo jam tempore uror & crucior flammis infernalibus, quibus tu paulò post unà mecum ardebis æternùm. Dixit, & miserum, præ timore jam pænè exanimem Leontium utraque manu arreptum tanto impetu muro illisit, ut fracto cranio cerebrum cum copioso sanguine per pavementum difflueret. Cruentum, & calidum adhuc cadaver, suis humeris impositum, per aëra avolans secum asportavit, in inferni barathro sepeliendum, attonitis, & ecstático terrore, statuarum instar, defixis convivis, cæterisque circumstantibus.

Et hic est finis tragicus juvenis increduli, dissoluti, & malè feriat, qui dubitans
de

de immortalitate animæ, & futuræ vitæ præmiis, ac pœnis, hæc omnia inter fabulas, & commenta ad terrendam plebem simplicem conficta tamdiu numeravit, & hinc finem suum ultimum in fruitione bonorum caducorum hujus vitæ, præterquam nullam agnoscebat aliam, collocavit, donec, sed serò nimis, altiore magisterio, proprio, & irreparabili damno contrarium edoctus est.

Tu prudentiùs & cautiùs tracta tanti momenti negotium, & elige potiùs alienò, quàm propriò damno, & non cum Phrygibus sapere: cura, ne de illorum grege sis, qui laxatis cupiditatum, & perversorum animi affectuum habenis cæco impetu in omnis generis vitia proruant, ac feruntur, ut meritò credi possit, eos Leontio non multùm absimiles exiguam, vel nullam adhibere fidem illis, quæ tibi in prima meditatione seriò perpendendæ propositæ fuerunt, æternis veritatibus, solidisque nostræ religionis fundamentis, imprimis te à Deo creatum, ut æternis alterius vitæ, non ut caducis hujus vitæ bonis fruaris.

Historia secunda.

Pro meditatione secunda de fine vocationis ad statum Ecclesiasticum.

SI omnes sacerdotes non ad alium collimarent scopum, non alium spectarent, quàm